

**PERSONEEL EN MIDDELEN BIJ GELIJKTIJDIGE
EVENEMENTEN, WANNEER IS DE RISICODREMPEL
OVERSCHREDEN?**

INHOUDSOPGAVE

1.	OPDRACHT EN DOELSTELLING	1
2.	METHODOLOGIE	1
3.	HISTORIEK EN CONTEXT	1
4.	WETGEVEND KADER	2
5.	ONDERZOEKSDADEN	2
6.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
6.1.	Federale politie	3
6.2.	Vaste Commissie van de Lokale Politie	3
6.3.	Nationale School voor Officieren	4
6.4.	Manifestatie gemeenschappelijk vakbondsfront 6 november 2014	5
6.5.	Onderzoek Rekenhof	5
6.6.	Onderzoek AIG	6
6.7.	Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken	7
7.	BESLUIT	7
8.	AANBEVELINGEN	8
9.	AFKORTINGEN	9

PERSONEEL EN MIDDELEN BIJ GELIJKTJDIGE EVENEMENTEN, WANNEER IS DE RISICODREMPSEL OVERSCHREDEN?

1. OPDRACHT EN DOELSTELLING

1. Op 9 juli 2012 had het Vast Comité P een vergadering met de parlementaire begeleidingscommissie. Er werd gevraagd het toezichtsonderzoek “*Personeel en middelen bij gelijktijdige evenementen, wanneer is de risicodrempel overschreden?*” te openen, en dit in navolging van het toezichtsonderzoek “Federale reserve”.

2. Meer bepaald is het de bedoeling te onderzoeken op welk ogenblik en in welke gevallen/omstandigheden de machten en de (speciale) middelen van de geïntegreerde politie uitgeput zouden kunnen zijn en dit zowel voor daden van bestuurlijke als van gerechtelijke (ondergeschikt) politie. Met andere woorden, (1) hoelang kan de geïntegreerde politie het hoofd bieden aan bepaalde gelijktijdige gebeurtenissen, al dan niet aangekondigd, al dan niet van langere duur?, (2) wanneer kan niet meer opgetreden worden bij iedere nieuwe bijkomende gebeurtenis of incident waarbij mogelijks de veiligheid van de burger in het gedrang komt?

2. METHODOLOGIE

3. Het onderzoek bestaat uit het ter kennis brengen van en het sensibiliseren voor de gestelde problematiek aan de betrokken politieorganisaties en -overheden en hen te bevragen naar een oplossing naar de toekomst toe.

3. HISTORIEK EN CONTEXT

4. Het Comité P vermeldde eerder in 2008 al in een cahier “*Op weg naar een betere politiepraktijk. De laterale steun tussen politiezones en de rol van de DirCo*” het volgende: “*Het Comité P heeft dan ook ernstige twijfels over de mogelijkheden van de huidige Belgische politiestructuur om in het geval van zware rampen en onheil of bij langdurige grootschalige ordediensten gedurende meerdere dagen voldoende politiecapaciteit voor ordehandhaving op de been te brengen en te houden. (...)*”.

5. Ook de Federale politieraad stelde in zijn rapport van juni 2009 “*Evaluatie 10 jaar politiehervorming*”: “*De afbouw van de algemene reserve tot haar actuele minimale norm houdt een veiligheidsrisico in (...) Bovendien wordt gevreesd dat de globale beschikbaarheid bij grote en/of langdurige gebeurtenissen te gering is. (...) Bij zware crisissituaties moet de uitzonderlijke bijdrage van de federale politie inzake ordehandhaving kunnen verhoogd worden rekening houdend met haar totale personeelscapaciteit. Er blijft over het algemeen een behoefte voor een verhoogde aandacht voor de HHOO-opleiding en -training en er is een tekort aan voldoende getraind personeel voor stakingen met extreem geweld*”.

6. Vóór de politiehervorming konden op korte termijn tot ongeveer 80 pelotons¹ gemobiliseerd worden. Bij de politiehervorming werden de marseenheden afgeschaft en werd de HyCap opgericht met een theoretische capaciteit van 145 pelotons (cf. MFO-2). Nadien werd de DAR (ARG) progressief afgebouwd ten voordele van de oprichting van een gedecentraliseerd interventiekorps CIK met een theoretische

¹ Een organiek peloton bestaat uit 40 politiemensen:

- één commandocel (1 officier pelotonscommandant, 1 adjunct-pelotonscommandant hoofdinspecteur, 1 operateur inspecteur, 1 chauffeur inspecteur);
- vier secties (1 sectiechef hoofdinspecteur, 7 sectieleden inspecteur, 1 chauffeur inspecteur).

capaciteit van 9 pelotons (cf. GPI 44ter). Het is pas in het eerste semester van 2010 dat het CIK effectief in pelotons werd geconstitueerd ter voorbereiding op het Belgische voorzitterschap. Na het Belgische voorzitterschap werd het systeem CIK voor een stuk verwaarloosd, waardoor het CIK kampte met een deficit van gemiddeld 19,7%. Een aantal grote politiezones (Brussel, Antwerpen, Gent, ...) richtte ook voor eigen behoeften een aantal interventiepelotons op.

7. Er wordt gesteld dat de theoretische totale mobilisatiecapaciteit momenteel 54 pelotons is, zonder de pelotons van de grote politiezones mee te rekenen. In realiteit is de maximale mobilisatie beperkt tot ongeveer 30 à 40 pelotons.

8. In zijn document “*Een visie voor de politie in 2025*” stelt de Federale politieraad: “*Een goede politiezorg veronderstelt een kritisch minimum aan politiemensen. Veel moeilijker is de vraag waar het maximum ligt, zeker vanuit het gegeven dat een blijvende investering in politiesterkte niet noodzakelijk leidt tot een plafonnering of stagnerende vraag naar politiezorg. (...) Binnen dit kader volstaat de huidige globale sterkte van de politie om, in het Belgische democratische bestel, een goede politiezorg te verzekeren. De voorwaarde is wel dat de politie een permanente focus houdt op efficiëntie en blijft zoeken naar mogelijkheden om de werking te verbeteren. Daarom stellen wij voor om de politie op haar huidige sterkte te bevriezen. Wil men immers niet evolueren naar een te sterke politieaanwezigheid in de samenleving en anderzijds de politiesterkte op een aanvaardbaar niveau houden, dan lijkt dit de beste optie.*”

4. WETGEVEND KADER

9. Het referentiekader dat sinds de politiehervorming als basis dient voor het beheren van gebeurtenissen is opgenomen in de Rondzendbrief CP 4 van 11 mei 2011 betreffende het genegotieerd beheer van de publieke ruimte voor de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus. Dit referentiekader benadrukt de actieve bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden en met een bijzondere aandacht voor de aspecten van dialoog, overleg, responsabilisering, coördinatie en veiligheid, onder regie van de bevoegde overheden.

10. De OOP 41 van 31 maart 2014 operationaliseert de CP 4 en bepaalt de verantwoordelijkheden van de bestuurlijke overheden, van de organisatoren en van de politiediensten. Het genegotieerd beheer van de publieke ruimte wordt in België, maar ook in een aantal Europese landen, beschouwd als het meest democratische en effectieve middel voor het beheren van evenementen.

11. De Ministeriële richtlijn MFO-2 d.d. 13 april 2012 betreffende het solidariteitsmechanisme tussen de politiezones inzake versterkingen voor opdrachten van bestuurlijke politie.

12. De Ministeriële omzendbrief GPI 44ter d.d. 14 januari 2010: Richtlijnen betreffende het Interventiekorps.

5. ONDERZOEKSDADEN

13. In eerste instantie wordt de commissaris-generaal van de federale politie aangeschreven op 24/09/2012 en wordt haar deze problematiek voorgelegd. Het VCP verzoekt om het antwoord niet enkel te beperken tot een beschrijving van alle mogelijke machten en middelen die hiervoor ter beschikking gesteld en ingezet kunnen worden, maar waar mogelijk ook rekening te willen houden met diverse

inzetmodaliteiten en bestaande ondersteuningsmechanismen en -afspraken tussen de verschillende politiediensten.

14. Op 24/09/2013 wordt het VCLP aangeschreven met dezelfde vraagstelling.

15. Op 10/03/2014 wordt de problematiek voorgelegd aan de Nationale School voor Officieren (ANPA).

16. Analyse van de besluiten van de diverse briefings met betrekking tot de gebeurtenissen te BRUSSEL op 06/11/2014 (manifestatie van het gemeenschappelijk vakbondsfront).

17. Analyse van een tussentijds verslag van de AIG d.d. mei 2016, zijnde een inspectieonderzoek op vraag van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, als volgt omschreven: *“Onderzoek naar de structurele oorzaken die een hypotheek (kunnen) leggen op de (snelle) mobilisatie van politie-effectieven nodig voor het beheer van een langdurige en/of acute crisis”*.

18. Analyse van het verslag d.d. juni 2016 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers van het onderzoek door het Rekenhof: *“Steun van de federale politie aan de lokale zones bij de handhaving van de openbare orde”*.

19. Analyse van de initiatieven van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken en de politionele werkgroep *“optimalisatie interpolitionele mobilisatiemechanismen”* eind 2016.

6. ONDERZOEKSRESULTATEN

6.1. FEDERALE POLITIE

20. De commissaris-generaal van de federale politie antwoordt op 19/08/2013 dat ons onderzoek zeker een meerwaarde heeft in het licht van de optimalisatieoefening die aan de federale politie wordt gevraagd. Daarnaast wordt ons enkel een beschrijving gegeven van de theoretische capaciteitsinzet en de inzetprincipes bij aangekondigde en onvoorziene langdurige gebeurtenissen.

21. Zowel de bevraging van de commissaris-generaal als de VCLP leidde in eerste instantie niet tot een verhoopt antwoord en oplossing voor onze problematiek. Beide respondenten gaven wat beschouwingen maar stelden vooral dat de vraagstelling zeer vergaand hypothetisch was en eerder onrealistisch en enkel een wetenschappelijk onderzoek een afdoend antwoord kon bieden op deze problematiek.

6.2. VASTE COMMISSIE VAN DE LOKALE POLITIE

22. De VCLP stelt in haar antwoord d.d. 02/01/2014 aan het VCP dat het niet gemakkelijk is om te antwoorden op deze zeer vergaand hypothetische vraag. Ze stelt ook dat er - gezien het ontbreken van cijfergegevens - geen concreet afgemeten antwoord kan gegeven worden. Er wordt gesteld dat enkel een wetenschappelijk onderzoek een afdoend antwoord kan geven op onze vraag. Derhalve beperkt de VCLP zich tot het geven van enkele overwegingen met betrekking tot: (1) interventies in het kader van noodhulp en prioriteiten, (2) vragen die in dit kader kunnen gesteld worden met betrekking tot de minimale dienstverlening, (3) de competenties en de opleiding van de medewerkers, (4) het inzetten van andere partners en (5) de arbeidsduurreglementering en het garanderen van het welzijn van de medewerkers.

Anderzijds vindt de VCLP wel dat dergelijk onderzoek een opportuniteit biedt voor de geïntegreerde politie.

6.3. NATIONALE SCHOOL VOOR OFFICIEREN

23. Het antwoord van de Nationale School voor Officieren is heel wat uitgebreider, wetenschappelijk onderbouwd en geeft diverse antwoorden, conclusies en denkpijsten met betrekking tot de voorgelegde problematiek. De vraagstelling aan de Nationale School voor Officieren resulteert in een document dat ons wordt opgestuurd in juni 2014 met als titel: *“Verkennd onderzoek naar de ‘Risicodrempel’ met het oog om na te gaan of het huidige Businessmodel van de geïntegreerde politie m.b.t. de mobilisatie van capaciteit voor opdrachten openbare orde, zowel kwalitatief als kwantitatief, voldoet aan de huidige behoeften en toekomstbestendig is en of er, al dan niet, bijkomend moet geïnvesteerd worden om de globale mobilisatiecapaciteit op peil te houden of op te drijven”*.

24. Dit document met summier bevindingen wordt beschouwd als een verkennend onderzoek dat mogelijk als aanzet kan dienen tot verder (diepgaander wetenschappelijk) onderzoek. In een eerste deel van dit onderzoek wordt de situatie vóór de politiehervorming onderzocht en wordt het verband gelegd tussen het weerhouden politiemodel en het referentiekader met het mobilisatiesysteem voor eenheden openbare orde. In een tweede deel worden de huidige situatie en de reële inzet geanalyseerd in relatie tot het huidige mobilisatiesysteem. In een derde deel worden een aantal toekomstscenario's onder de loep genomen met het oog om na te gaan of het huidige model voldoende toekomstbestendig is. Tot slot worden een aantal strategische suggesties geformuleerd. Het samenspel van grotere democratische controle (WPA, Comité P, ...), van een gemeenschapsgericht politiemodel, van het genegotieerd beheer, van het toepassen van een kwalitatieve risicoanalyse en van politieke en sociale stabiliteit hebben ertoe bijgedragen dat de globale mobiliseerbare capaciteit op korte tijd ongeveer is gehalveerd indien men de vergelijking maakt met de situatie van vóór de politiehervorming (van 80 pelotons naar 40 pelotons). Alle vaste reserve-eenheden werden afgeschaft.

25. De voornaamste algemene conclusies zijn: (1) de responscapaciteit voor openbare orde is, in de vorm van geconstitueerde pelotons, ongeveer gehalveerd aangezien gekozen werd voor een gedecentraliseerd gemeenschapsgericht politiemodel, (2) niettegenstaande de globale aanpak van gebeurtenissen openbare orde, dankzij het genegotieerd beheer, veel professioneler en democratischer en minder conflictueel is geworden, is, met uitzondering van de interventiepelotons van de grote politiezones, het interventieniveau en het niveau van alertheid en cohesie van de pelotons erop achteruit gegaan, (3) het onderzoek naar de risicodrempel is geen zuiver kwantitatief gegeven dat zich enkel mag beperken tot capacitaire redeneringen; De perceptie over de risicodrempel wordt in belangrijke mate beïnvloed door een aantal ethische, morele en intellectuele uitgangspunten, (4) openbare orde is ook veel meer dan een redenering over interventiecapaciteit; Andere relationele en kwalitatieve factoren en interacties en gecibleerde en gedifferentieerde bestuurlijke en gerechtelijke aanpak en nazorg beïnvloeden soms in nog sterkere mate het veilig en vlot verloop van gebeurtenissen en de handhaving van de openbare orde, (5) het huidige businessmodel voor mobilisatie van capaciteit voor openbare orde heeft beperkingen en in bepaalde gevallen is het kritische minimum bereikt. Dit leunt dan eerder aan bij een *‘Risk challenging’*-model (geminimaliseerde en losgelaten risico's) dan bij het momenteel gehanteerde *‘Risk managing’*-model (berekende en beheerde risico's), (6) bij grootschalige evenementen (piekbelasting) kan het systeem de risicogrens bereiken en zijn er geen opschalingsmogelijkheden meer door gebrek aan

capacitaire en organisatorische veerkracht en (7) wat de toekomst betreft, kan het samenspel van de evolutie van bepaalde globale risico's en de mogelijke sociale, economische en politieke instabiliteit die daarmee gepaard gaat, al dan niet gecombineerd met een verschuiving van de politiek en politionele risicoaanvaarding, maken dat het huidige businessmodel voor mobilisatie zijn limiet veel sneller bereikt en dat de risicodrempel frequenter wordt overschreden.

26. Er worden ook enkele strategische denkpistes en aandachtspunten gelanceerd als basis voor verdere discussie en om de opgesomde pijnpunten te verhelpen: (1) de eerste strategische as betreft de initiatieven op korte termijn die tot doel hebben het huidige mobilisatiesysteem verder te consolideren, (2) de tweede strategische as gaat over de middellange termijn waarbij, in de hypothese dat de context sneller evolueert dan verwacht, een aantal pleistermaatregelen worden voorgesteld en (3) de derde strategische as betreft de lange termijn waarbij dient nagedacht te worden hoe, in een sterk evoluerende context, het mobilisatiesysteem veerkrachtiger en slagvaardiger kan gemaakt worden.

27. Kort samengevat, komt de Nationale School voor Officieren tot de conclusie dat het in de toekomst niet uitgesloten is dat de risicodrempel nog sneller bereikt wordt en er bijgevolg op lange termijn dient nagedacht te worden hoe het mobilisatiesysteem veerkrachtiger en slagvaardiger kan worden gemaakt.

28. We kunnen hierbij dus stellen dat de problematiek aangehaald door het VCP voor het eerst echt, zij het dan vooral theoretisch, erkend en bestudeerd werd.

6.4. MANIFESTATIE GEMEENSCHAPPELIJK VAKBONDSFRONT 6 NOVEMBER 2014

29. Uit de tactische debriefing georganiseerd door de directeur-generaal van de Operaties van de politiezone BRUSSEL-HOOFDSTAD/ELSENE naar aanleiding van de incidenten tijdens de betoging van het gemeenschappelijk vakbondsfront d.d. 06/11/2014 en het document dat de School voor Officieren van de Nationale Politieacademie hieromtrent opstelt met als titel "*Lessons learned, verder onderzoek, beschouwingen en mogelijke verbetervoorstellen*" blijkt duidelijk dat er een probleem is van mobilisatiecapaciteit. Begin 2016 ontvangt het VCP een geïntegreerd actieplan dat voortbouwt op de te trekken lessen zoals geformuleerd naar aanleiding van de bovenvermelde tactische debriefing. Een van de doelstellingen betreft het herevalueren van de mobilisatiecapaciteit. Er wordt duidelijk gesteld dat bij gelijktijdige evenementen de risicodrempel voor de mobilisatie van geconstitueerde eenheden relatief snel bereikt wordt. De theoretische mobilisatiecapaciteit bedraagt 50 pelotons, in de praktijk blijkt dit echter beperkt te zijn tot 30 pelotons of 40 in zeer uitzonderlijke gevallen. Volgende acties worden overwogen voor deze herevaluatie: (1) de optimalisatiebeweging waarbij de rol van de DirCo is versterkt in het raam van het behouden/verhogen van de operationaliteit van het CIK maar ook van de HyCap, (2) werken aan een professionele CIK-omkadering en een betere opvolging qua opleiding en training en (3) een heropstart van de werkgroep MFO-2 met eventueel een actualisatie van de omzendbrieven MFO-2 en GPI 44.

6.5. ONDERZOEK REKENHOF

30. Het Rekenhof onderzocht of de federale politie een professionele dienstverlener is bij het leveren van steun.

31. In het verslag aan de Kamer van volksvertegenwoordigers d.d. juni 2016 met betrekking tot zijn onderzoek naar de "Steun van de federale politie aan de lokale

zones bij de handhaving van de openbare orde” besluit het Rekenhof o.a. het volgende: *“Sommige zones leveren verhoudingsgewijs meer HyCap dan andere. Deze vaststelling noodzaakt een fundamentele reflectie over de norm voor de federale financiering van de zones”, ...“Ook de terugkomende problemen bij piekmomenten vragen om reflectie die raakt aan de omschrijving van de kerntaken van de politie waarover momenteel wordt nagedacht” ... “Een verzekerd kwantitatief en kwalitatief dienstenaanbod is nog niet gerealiseerd” ... “Daarom investeren de grotere zones zelf in gespecialiseerde middelen. Dat leidt tot een diversiteit aan materiaal, uitrusting en procedures en doet afbreuk aan de geïntegreerde werking.” ... “Er zijn bovendien aanwijzingen dat de schaarste van de beschikbare federale middelen bij de risicoanalyse wordt ingecalculeerd.”*

32. De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken onderschrijft in grote mate de conclusies en aanbevelingen van het Rekenhof. Hij stelt bovendien: *“Mijn grootste aandacht heb ik gewijd aan uw conclusies en aanbevelingen inzake taakverdeling en coördinatie (MFO-2, HyCap, CIK, ...), welke de vinger leggen op de echte wonde die de laatste maanden – en niet minder de laatste dagen – enkel zichtbaarder is geworden. Geconfronteerd met grootschalige en gelijktijdige gebeurtenissen welke een ongeziene weerslag hebben op de diensten van de geïntegreerde politie, worden de grenzen van de door de wetgever voorziene interpositionele solidariteit om er ook in uitzonderlijke omstandigheden het hoofd te kunnen aan bieden, zeer tastbaar en voelbaar. Om die reden werd een politionele werkgroep met vertegenwoordiging van beide politieniveaus belast om verbetervoorstellen voor te leggen inzake HyCap-mechanisme en bij uitbreiding het re-engineeren van de dwingende ministeriële richtlijn MFO-2. Ook de Algemene Inspectie van de federale politie en van de lokale politie heeft de opdracht gekregen om voornoemde problematiek duidelijk in kaart te brengen en oplossingsvoorstellen aan te reiken”.*

6.6. ONDERZOEK AIG

33. De Minister van Binnenlandse Zaken gelast de AIG met een inspectieonderzoek met als onderwerp: *“Onderzoek naar de structurele oorzaken die een hypothese (kunnen) leggen op de (snelle) mobilisatie van politie-effectieven nodig voor het beheer van een langdurige en/of acute crisis”.* Het tussentijds verslag van de AIG van mei 2016 leunt sterk aan bij onze gestelde problematiek, voorwerp van ons toezichtsonderzoek.

34. In het onderzoek van de AIG worden in eerste instantie de DirCo's N bevestigd en worden de versterkingsmechanismen ontleed voor zowel de planbare gebeurtenissen als de onvoorzienbare acute gebeurtenissen. Het betreffen versterkingen voor en door de lokale en federale politie. Er wordt gesteld dat: (1) de HyCap vanuit de lokale politiezones een dagelijkse mobilisatiecapaciteit kan leveren van 45 pelotons of 181 secties, (2) het CIK vanuit de federale politie een theoretische capaciteit heeft van 9 pelotons, (3) de theoretische mobilisatiecapaciteit aldus 54 pelotons bedraagt (+/- 2.200 politiemensen). In realiteit zou dit evenwel beperkt zijn tot 30 à 40 pelotons. Dit betroffen voor de politiehervorming 80 pelotons en (4) de onmiddellijk beschikbare capaciteit voor niet geplande gebeurtenissen zeer beperkt is (in tegenstelling tot vroeger). Met betrekking tot de planbare gebeurtenissen worden door de AIG: (1) 10 aanbevelingen voorgesteld. Het betreffen vooral maatregelen met betrekking tot het evalueren van de systemen HyCap en MFO-2 en (2) 4 aanbevelingen voorgesteld met betrekking tot de onvoorzienbare acute gebeurtenissen. Deze zijn gebaseerd op een structureel en nationaal gecoördineerd mechanisme voor de geïntegreerde inzet van de beschikbare politiecapaciteit, het verkorten van beslissingslijnen, de aanzet tot een maximale voorbereiding van

mogelijke incidenten en het stimuleren van de betrokkenheid van alle actoren door o.m. de rol van het CIC te laten benadrukken. De AIG zal in een volgende fase van het onderzoek enkele diepgaande interviews afnemen van sleutelfiguren.

6.7. MINISTER VAN VEILIGHEID EN BINNENLANDSE ZAKEN

35. Ondertussen werd dit onderzoek van de AIG tijdelijk stopgezet gezien enkele nieuwe initiatieven van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken eind 2016 met als finaliteit van de opdracht: “*de realisatie van een evenwichtig en rechtvaardig mobilisatiemodel, gebaseerd op solidariteit en met ingebouwde hefboomen en garanties om zowel in tijd als in ruimte te kunnen beschikken over voldoende (kwantitatief) als aangepaste (kwalitatief) politiecapaciteit.*” Deze finaliteit sluit derhalve perfect aan bij de doelstellingen van het toezichtsonderzoek VCP “*Personeel en middelen bij gelijktijdige evenementen, wanneer is de risicodrempel overschreden?*”.

36. De politionele werkgroep “*optimalisatie interpolitionele mobilisatiemechanismen*” (onder leiding van DAO) werkte in dat kader een visiedocument uit met enkele potentiële mobilisatiemodellen voor versterkingen opdrachten bestuurlijke politie. Het CC GPI (het coördinatiecomité van de geïntegreerde politie) valideerde dit document en maakte het op 18/10/2016 over aan de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken. De minister onderschrijft de hoofdkrachtlijnen van het document en geeft zijn goedkeuring aan de optie 2 (mobilisatiemodel op basis van een structurele aanpassing van de bestaande mobilisatiemechanismen) van het visiedocument.

37. De politionele werkgroep werkte intussen een aangepast concept van MFO-2 uit waarin o.a. zou sprake zijn van een belonings- en sanctioneringsmechanisme voor de levering van HyCap². De sanctionering zou toegepast worden na een punctueel onderzoek door de AIG van de weigering of de onmogelijkheid om HyCap te leveren.

38. Bij het vernemen van al deze initiatieven op het hoogste politieke en politionele niveau, kan het VCP enkel maar besluiten dat uiteindelijk de doelstellingen van het toezichtsonderzoek “*Personeel en middelen bij gelijktijdige evenementen, wanneer is de risicodrempel overschreden?*”, met name het ter kennis brengen en het sensibiliseren van de gestelde problematiek en het aanreiken van oplossingen naar de toekomst toe, bereikt werden.

7. BESLUIT

39. In 2012 startte het VCP met een onderzoek naar de mobilisatiecapaciteit van de geïntegreerde politie bij gelijktijdige gebeurtenissen, al dan niet aangekondigd, al dan niet van langere duur. De bevraagde actoren bestempelden de problematiek aanvankelijk als interessant doch wel vergaand hypothetisch en eerder onrealistisch. Enkel een wetenschappelijk onderzoek zou een afdoend antwoord kunnen bieden op deze problematiek.

40. De ANPA bestempelde in 2014 onze problematiek als theoretisch zeker mogelijk en benaderde het aspect risicodrempel heel wat uitgebreider, wetenschappelijk onderbouwd en formuleerde diverse antwoorden, conclusies en denkpijsten met betrekking tot de voorgelegde problematiek.

² Zie in dat kader ook de Parlementaire vraag Nr. 16847 van mevrouw Sabien LAHAYE-BATTHEU d.d. 22/02/2017 aan de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken over de nieuwe MFO-2.

41. Sinds eind 2014 werd de problematiek achterhaald door de feiten, meer bepaald wordt naar aanleiding van de grootschalige manifestaties en de terreurdreiging sinds 2015 pas echt duidelijk hoe acuut ons probleem “risicodrempel” wel is en kunnen wij vaststellen dat op de diverse hoogste niveaus, zowel politieke als politionele, aandacht besteed wordt aan de problematiek die het VCP al aankaarte sinds 2008 en er reeds geruime tijd voluit gezamenlijk gezocht wordt naar meer werkbare oplossingen.

42. Aangezien het VCP vaststelt dat het in zijn opzet, met name het sensibiliseren van de problematiek en het intensief zoeken naar oplossingen, geslaagd is, kan het onderzoek dan ook in vertrouwen worden afgesloten.

8. AANBEVELINGEN

43. De politieke en politionele overheden moeten permanent waakzaam zijn voor de gestelde problematiek, zeker nu deze ondertussen nog veel acuter is geworden naar aanleiding van de terreurdreiging sinds 2015 en verder zoeken naar oplossingen inzake de mobilisatiecapaciteit en het bereiken van de risicodrempel bij langdurige en gelijktijdige evenementen.

44. Het VCP heeft al herhaaldelijk kunnen vaststellen dat de Nationale School voor Officieren – leerstoel openbare orde – over heel wat kennis en expertise beschikt in het domein van het begeleiden en beheren van evenementen. Het is niet alleen noodzakelijk deze zeer waardevolle partner blijvend te betrekken bij de verdere optimalisering en professionalisering van de ordehandhaving in de meest ruime zin van het woord, maar er dient evenzeer over gewaakt dat deze knowhow en verregaande expertise niet verloren gaat.

45. Met betrekking tot de optimalisering van de effectiviteit en de efficiëntie van de systemen en de procedures van toepassing in het domein van de ordehandhaving wenst het VCP op te merken dat er heel wat nuttige denkpistes werden ontwikkeld in de verschillende verslagen die in dit onderzoek werden besproken en tevens de aandacht te vestigen op de diverse aanbevelingen die in enkele recente toezichtsonderzoeken (zoals bijvoorbeeld het onderzoek *“Uitrusting van politietroepen die worden ingezet voor opdrachten van genegotieerd beheer van de publieke ruimte en het beheer van terugkerende gebeurtenissen”*) werden geformuleerd. Het VCP is ervan overtuigd dat deze informatie een belangrijke input kan vormen om deze optimalisatiebeweging verder te zetten.

9. AFKORTINGEN

AIG	Algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie
ANPA	Académie Nationale de Police - Nationale Politieacademie
ARG	Algemene reserve - Réserve générale (van de federale politie)
CC GPI	Coördinatiecomité van de geïntegreerde politie
CIK	Interventiekorps van de federale politie
DirCo	Directeur-coördinator van de federale politie
HOO	Handhaving en herstel openbare orde
HyCap	Gehypothekeerde capaciteit
VCLP	Vaste Commissie van de Lokale Politie
VCP	Vast Comité P
WPA	Wet op het Politieambt